

WELKOM?

MIGRATIE DOOR DE EEUWEN HEEN

ERFGOED LEIDEN EN OMSTREKEN

Handwritten text in Dutch, likely a historical document or letter, mentioning migration and religious matters.

B

1de Reg. van Personen die om de
 Goud' Eijdelijckheid gerdformiddend-
 Religid' iijt vrankrijck sij' gdelijkt
 om sacre met sinne famijes
 binny deser Stedd' Sabbey tot
 midd' der zett, en de met broot
 inde andere noot sacrelyck geder
 tot ondersoit des Legadus
 onder gearv' teert

1685
 11 x 8

Debragan, Pierr' en Charles, en
 Guind' foirmaise
 24 @ broot sin' 5 utras
 en Charles foirmaise en en tafel te makel / 2 10 -
 en Pierr' foirmaise en en schijfjeel te kro / 1 2 -
 27 dito geder ad Debragan foirmaise en en stryck / 18 -
 geder te kroeden
 1 @ tot' t'ijst. / 1 19 -

1686
 7 Jaun.

Din' Rocher, vijf' sonbads, 2 vord' sinde.
 Cuore verclard, en broet voor Charles foirmaise
 en Mariteltge voor Anne foirmaise, en nog
 stoff tot vercledingh van en ruyglijst, en broet
 voor Charles foirmaise.
 mattye aydel' sal de 20 vord' 3 gte met 20 sin' for. out.
 P: de 20 gte. leet Charles foirmaise geynd' voor
 20 sin' for.
 25 maert Goty ad 2: de 20 gte voor 2 vord' / 2 - -
 1 april Goty adde vord' van P. d'el de 20 gte vord' / 1 - -
 28 may vord' 4 maert Goty ad mattye aydel' / 1 - -
 27 july vord' t'ijst' ad mattye aydel' / 1 - -
 1 july vord' out' de 20 gte / 1 - -
 25 dito Goty ad meijde P. d'el' out' ad geynd' / 1 - -
 van Pierr' foirmaise en foud' van / 1 - -
 6 - -

1e Register van Personen die om de
ware christelijkcke gereformeerde
Religie uijt Vranckrijck sijn gevlugt
en haer met hunne familjes
binnen deser stede hebben ter
neder gestelt, en die met broot
ende anders nootsaeckelikheden
tot onderhout des lighaems
werden gassisteert.

1685

11 Xer	Abraham, Pierre, Charles en Anne Fournaise 24 pond broot sw[eecks] 5 weecken aen Charles Fournaise om een tafel te maken fl.	2	18
	aen Pierre Fournaise om een schietspoel te koo- pen	1	2
27 dito	gegeven aen Abraham Fournaise om een strijck- ijser te koopen ses ton turff	1	18 19

1686

7 Jan	drie rocken, vijff hembden, 2 voor de suster Twee deeckens, een broeck voor Charles Fournaise een manteltge voor Anne Fournaise, en nog stoff tot overkledingh van een rijglijff, een broeck voor Charles Fournaise		
	Matthijs Appels sal de resterende 3 gl met 20 stuijv sweeks oult P[ieter] de Nijs leert Charles Fournaise Greijnw[even] voor 6 gl tot laste van de h[eeren] commiss[arissen] te betalen met 20 stuijv[er]s sweeks		
25 maert	bet[aeld] aen P[ieter] de Nijs voor 2 weecken	2	
1 april	bet[aeld] aen de vrou van Pieter de Nijs voor de derde mael	1	
20 meij	voor de 4 mael bet[aeld] aen Matth[ijs] Appels	1	
27 dito	voor de tweede of 5 mael weeck alsvooren bet[aeld]		1
1 junij	voo de laetste mael		
	1		
25 dito	bet[aeld] aen Moises Pelletier over t leren greijnw[even] van Pierre Tournaise een som[m]e van		6

OVER DE BRON

Wals Hervormde Gemeente (0535), inv.nr. 159, fol. 1.

Dit is een boek uit het archief van de Waalse Kerk in Leiden. De eerste leden van de Waalse Kerk kwamen aan het einde van de 16e eeuw naar Leiden. Ze kwamen uit het gebied dat nu het zuiden van België en het noorden van Frankrijk is.

Het waren protestanten die Frans spraken. In de kerk werd dus Frans gesproken en veel van de archieven zijn ook in het Frans. Dit is in het Nederlands, maar wel van lang geleden.

Leden van een kerk zorgden vroeger voor elkaar. Ook voor de armen. In dit boek wordt een administratie bijgehouden die over migranten gaat, dit lid waren van deze kerk.

OVER DE MIGRANTEN

Tot ongeveer 1500 waren de meeste mensen in Europa Rooms-Katholiek. Daarna kwamen er op verschillende plekken protestantse afsplitsingen. Ook in Frankrijk, daar werden de protestanten Hugenoten genoemd.

De Rooms-Katholieke kerk en haar gelovigen vonden dat afsplitsen maar niets. In 1567 begonnen er geloofsoorlogen in Frankrijk. Hierbij vielen veel doden en gewonden. Veel protestanten vluchtten voor het geweld en een deel daarvan kwam terecht in Nederland.

In Frankrijk bleef het erg onrustig. Om weer rust in Frankrijk te brengen werd er in 1598 werd er een wet aangenomen die besloot dat je op sommige plekken best wel protestant mocht zijn (maar dus niet overal).

Deze wet werd in 1685, door de Franse koning Lodewijk de XIV (14de) opgeheven. Het was vanaf dat moment strafbaar om protestant te zijn. Als je gepakt en veroordeeld werd, was de straf het afpakken al je bezittingen. Je moest dus kiezen: of Rooms-Katholiek worden of emigreren. Door dit besluit vertrokken ongeveer 70.000 Hugenoten naar Nederland maar ze gingen ook naar Zuid-Afrika, Zwitserland, Duitsland, Scandinavië en Rusland.

Over deze migranten gaat dit archiefstuk.

Meer weten?

vijfeeuwenmigratie.nl/land/Frankrijk#4866-def

nl.wikipedia.org/wiki/Hugenoten